

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 207/2019-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. júla 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátom Mgr. Pavlom Kissom, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1 Co 395/2016 zo 17. mája 2017 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. júna 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva

podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Co 395/2016 zo 17. mája 2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresný súd Košice II (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) v poradí druhým rozsudkom z 2. septembra 2014 sp. zn. 20 C 92/2011 v znení opravného uznesenia z 8. októbra 2014 sp. zn. 20 C 92/2011 zamietol žalobu sťažovateľa, ktorou sa ako žalobca domáhal určenia neplatnosti výpovede, danej mu žalovanou listom z 30. marca 2011, a náhrady mzdy. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že boli splnené formálno-právne náležitosti pre platnosť výpovede podľa § 61 a nasl. zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov, a teda, že výpoveď je platná. Sťažovateľ nespokojný s označeným rozsudkom súdu prvej inštancie podal proti nemu odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že v zamietajúcom výroku rozsudok potvrdil. Sťažovateľ proti napadnutému rozsudku podal dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 3 Cdo 31/2018 z 21. februára 2019 (ďalej len „uznesenie dovolacieho súdu“) tak, že ho ako procesne neprípustné odmietol.

3. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti ústavnému súdu podrobne opisuje skutkové okolnosti prípadu a všetky svoje námietky, ktoré už uplatnil v konaní pred súdom prvej inštancie, ako aj odvolacím a dovolacím súdom. Tvrdí, že v jeho prípade došlo k nesprávnemu hodnoteniu dôkazov, nerešpektovaniu kogentnej úpravy, nesúladu právnych záverov s vykonaným dokazovaním a v dôsledku uvedeného aj k porušeniu jeho v petite sťažnosti označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu.

4. Sťažovateľ v konkrétnostiach tvrdí, že okresný súd, ako aj krajský súd sa nevysporiadali s jeho právnou argumentáciou o obchádzaní zákona, ďalej so zmenou pracovných podmienok, na ktorú poukazoval a ku ktorej malo dôjsť konkludentne. Pred ústavným súdom tvrdí, že relevantným spôsobom preukázal všetky svoje tvrdenia o neplatnosti výpovede.

5. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľova na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv uznesením rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1 Co/395/2016 zo dňa 17. mája 2017 porušené bolo.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1 Co/395/2016 zo dňa 17. mája 2017 a vracia vec Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadostučinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré je Krajský súd v Košiciach povinný zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Sťažovateľovi priznáva náhradu trov konania v sume 352,26 €...“

II.

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

9. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa § 45 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 neustanovuje inak.

12. Bez potreby bližších doktrínálnych záverov k označeným právam sťažovateľa alebo citovania právnych záverov krajského súdu uvedených v napadnutom rozsudku je potrebné konštatovať, že ústavná sťažnosť je z časti neprípustná a z časti neopodstatnená. K tomu záveru ústavný súd dospel po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozsudku, ako aj odôvodnenia uznesenia dovolacieho súdu, ktoré sťažovateľ k svojej ústavnej sťažnosti nepripojil, ale ktoré je voľne dostupné na webovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky <https://www.nsud.sk/data/att/84433_subor.pdf>.

K námietkam sťažovateľa, v zmysle ktorých napadnutý rozsudok je arbitrárny z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia

13. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základných práv a slobôd poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo („*ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd*“) a ústavný súd až subsidiárne.

14. Podľa princípu subsidiarity ústavný súd poskytuje ochranu základným právam a slobodám iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri skúmaní podmienok konania o sťažnosti riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je ochrana základných práv a slobôd poskytovaná ústavným súdom prostredníctvom ústavou a zákonom o ústavnom súde upraveného konania o sťažnosti subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak o tejto ochrane nerozhodujú všeobecné súdy (porov. *mutatis mutandis* II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť (porov. I. ÚS 20/02, III. ÚS 152/03).

15. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

16. V zmysle už popísaných východísk možno hodnotiť, že právny poriadok Slovenskej republiky poskytuje sťažovateľovi účinný právny prostriedok ochrany základných práv a slobôd, ktorý sťažovateľ aj využil (t. j. podal dovolanie). Z odôvodnenia uznesenia dovolacieho súdu vyplýva, že sťažovateľ podal dovolanie aj z dôvodu upraveného v § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), teda z dôvodu, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá

v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Najvyšší súd v odôvodnení svojho uznesenia konštatoval, že sťažovateľ v dovolaní nešpecifikoval právnu otázku, o ktorej tvrdí, že ešte nebola dovolacím súdom vyriešená (bod 22 odôvodnenia uznesenia dovolacieho súdu). Vychádzajúc z uvedeného, je potrebné konštatovať, že sťažovateľ síce podal dovolanie z tohto označeného dôvodu, avšak ho nevyužil účinne, keďže dovolanie z uvedeného dôvodu nespĺňalo zákonné náležitosti, konkrétne dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

17. Reflektujúc skutočnosť, že sťažovateľ v tejto časti nevyčerpal právne prostriedky účinne, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

K námietkam sťažovateľa o arbitrárnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku

18. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

19. Ústavný súd v prvom rade pripomína, že nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové

a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie právnych predpisov s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

20. Z judikatúry ústavného súdu (III. ÚS 331/04, III. ÚS 156/06, II. ÚS 442/2014) ďalej vyplýva, že podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy).

21. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04). Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, avšak musí dať odpoveď na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam (II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04). Ak ide o argument, ktorý je vo veci rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (II. ÚS 410/06).

22. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (rozsudok vo veci Hadjianastassiou proti Grécku zo 16. 12. 1992, sťažnosť č. 12945/87, bod 33) vyplýva, že

čl. 6 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby vnútroštátne sudy dostatočne jasne uviedli dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, a to za súčasného rešpektovania práva na obhajobu. Rozsah povinnosti uviesť dôvody, ktorý sa odlišuje v závislosti od povahy rozhodnutia, musí byť určený v rámci okolností prípadu (rozsudok vo veci Ruiz Torija proti Španielsku z 9. 12. 1994, sťažnosť č. 18390/91, bod 29). Aj keď vnútroštátne sudy nie sú povinné dať odpoveď na všetky im predložené argumenty (rozsudok vo veci Van de Hurk proti Holandsku z 19. 4. 1994, sťažnosť č. 16034/90, bod 61), z rozhodnutia musí byť zrejmé, že sa zaoberali všetkými podstatnými otázkami prípadu (rozsudok vo veci Boldea proti Rumunsku z 15. 2. 2007, sťažnosť č. 19997/02, bod 30) a že dali konkrétnu a jednoznačnú odpoveď na argumenty, ktoré sú pre výsledok prípadu rozhodujúce [rozsudok Veľkej komory vo veci Moreira Ferreira proti Portugalsku (č. 2) z 11. 7. 2017, sťažnosť č. 19867/12, bod 84; tiež S.C. IMH Suceava S.R.L. proti Rumunsku z 29. 10. 2013, sťažnosť č. 24935/04), bod 40]. Rozhodnutie vnútroštátneho súdu možno považovať za svojvoľné a také, ktoré narúša spravodlivosť konania, iba v prípade, ak sú v ňom vyjadrené dôvody založené na zjavnej skutkovej alebo právnej chybe vnútroštátneho súdu, dôsledkom čoho došlo k „odopretiu spravodlivosti“ (už citovaný Moreira Ferreira, bod 85; tiež rozsudok vo veci Navalnyy a Ofitserov proti Rusku z 23. 2. 2016, sťažnosti č. 46632/13 a č. 28671/14, bod 119).

23. Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu konštatuje (podobne ako aj dovolací súd v odôvodnení svojho uznesenia, pozn.), že odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu tvorí spolu s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie jeden celok. Ústavný súd z odôvodnenia napadnutého rozsudku zistil, že odvolací súd sa zaoberal námietkami sťažovateľa, vykonal náležité dokazovanie, uviedol z akých skutočností a dôkazov vychádzal a akými úvahami sa riadil, pričom takto ustálený skutkový stav riadne právne posúdil a svoje rozhodnutie riadne odôvodnil (bod 17 odôvodnenia uznesenia dovolacieho súdu). Ústavný súd nezistil, že by odôvodnenie napadnutého rozsudku neposkytovalo dostatočný podklad pre jeho výrok.

24. Ústavný tak konštatuje, že najvyšší súd sa námietkami sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje pre konštatovanie, že sťažovateľ dostal zrozumiteľné a ústavne

konformné odpovede na svoje námietky súvisiace s predmetom konania. Vychádzajúc z uvedeného a zo skutočnosti, že krajský súd primeraným spôsobom aplikoval na vec vzťahujúce sa normy pracovného práva, ústavný súd konštatuje, že neexistuje relevantná súvislosť medzi označeným základným právom sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým rozsudkom krajského súdu, preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

25. Keďže sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, ústavný súd sa ďalšími jeho v petite ústavnej sťažnosti uvedenými návrhmi nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. júla 2019